

Берковица и въ Рилската планина. Мермерътъ, който украсява Рилскій монастыръ, е мѣстенъ.

Споредъ Златарскій, въ ново врѣме возятъ много хубавъ мермеръ отъ Берковскій балканъ за Княжескій дворецъ въ София. Този мермеръ се вади въ доста голѣми балвани и добръ се работи. Той обаче мѣчно може да се употрѣби за статуи, защото не е ситнозърнестъ и въ балванитѣ винаги се намиратъ пукнотини, които прѣчатъ въ изработванието на статуи. Берковскій мермеръ се дѣла, изглажда прѣвѣсно. Красивий черний мермеръ се намира въ Стара-Планина до с. Софулари (Казанлъшка околия).

Мермерътъ най-много се цѣни, когато е бѣлъ и дребнозърнестъ, съ цвѣтни жили. Такъвъ видъ мермеръ се употрѣблява въ разни художественни работи.

Мермера познавахъ старитѣ Египтени, Финикияни и пр. Гръцкій поетъ Херодотъ въспѣва мермера. Римлянитѣ отъ Гръцитѣ познахъ неговитѣ добри свойства.

Казватъ, че рѣзанието мермера на дъски знаели най-напрѣдъ Карийцитѣ, които го употрѣблявали за граденіе на гробътъ на Маусолеа въ г. Халикарнасъ. Въ Римъ украшавахъ сградитѣ си съ мермера; императоръ Неронъ провъзгласи мермернитѣ карieri (carrière) за правителствено притежание и заповѣдва да се управляватъ отъ царски комиссари. Отъ Римъ били закарани въ Цариградъ много статуи отъ мермеръ, а въ Римъ се намиратъ досега още около 7000 мермерни украшения.

Въ 13 столѣтие цвѣтѣше търговията съ мермеръ исклучително въ сѣверна Италия. Прочуги мермерни карieri въ гръцкитѣ врѣмена се намирахъ на о-въ Паросъ и Пиносъ Скилакия; въ днешнитѣ врѣмена тѣзи карieri отъ ново се разработватъ.

Распознаватъ се разни мермерни породи: „африканскій“ съ тъменъ цвѣтъ, „джалло антико“ съ желтъ цвѣтъ (отъ Нумидия), „циполино“ съ бѣлъ цвѣтъ и съ ласкунки вътрѣ, „неро антико“ бѣлъ съ черни жилки (отъ о-въ Проконесо) и пр.

Най-красивъ е карарскій мермеръ (ота Карара въ Италия). За сега близо Карара се разработва мермеръ въ около 600 карieri (каменоломи); въ околността на Карара се намиратъ и много бичкии, които рѣжатъ мермера на дъски. Всичкитѣ карieri сж съединени съ желѣзница; ежегодно се изнася отъ Карара за около 6 милиона франка мермеръ.